

HandläggareAnna Palén
Telefon: 08 508 15 029**Till**Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2023-12-14

Remiss gällande Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029.

Svar på remiss från kommunstyrelsen i Stockholms kommun dnr KS 2023/791

Förvaltningens förslag till beslut

1. Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till Skarpnäcks stadsdelsnämnd remitterat ärendet *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029*.

I stadens budget för 2023 angavs att kommunstyrelsen ska revidera *Programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023*. Stadsledningskontoret konstaterar att nu gällande program i sin helhet har varit välfungerande och anser att det är viktigt att i hög grad behålla nuvarande struktur och innehåll.

Områden som lyfts fram tydligare i den revidering, som nu skickats på remiss, är bland annat barnperspektivet, hur programmet bidrar till stadens arbete med Agenda 2030, gruppen äldre, gruppen som bara har insatser enligt socialtjänstlagen, personer med psykiska funktionsnedsättningar, den särskilda utsattheten för våld och diskriminering samt vikten av att ha ett hälsoperspektiv i arbetet. I framtagandet av *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029* har utvärderingen av nuvarande program beaktats.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till förslaget och föreslår till nämnden att detta tjänsteutlåtande överlämnas som remissvar.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till Skarpnäcks stadsdelsnämnd remitterat ärendet *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029*.

Kommunfullmäktige beslutade i maj 2018 om *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023*. Programmet är ett styrdokument för stadens nämnder och bolagsstyrelser i arbetet med att skapa förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att vara delaktiga på jämlika villkor i samhället. I stadens budget för 2023 angavs att kommunstyrelsen ska revidera programmet.

Arbetet med det reviderade *Programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029* har letts av Funktionshinderombudsmannen. Arbetet har bedrivits i projektform med en projektgrupp, en arbetsgrupp och en referensgrupp. I framtagandet av programmet har utvärdering av nuvarande program beaktats. Synpunkter har inhämtats från stadens funktionshinderråd, Myndigheten för delaktighet (MFD), stadens nätverk inom fysisk tillgänglighet samt kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor.

Ärendet har gått ut till samtliga stadsdelsförvaltningar och bolagsstyrelser, stadens råd för funktionshinderfrågor och ett antal funktionshinderorganisationer. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 12 december 2023. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har dock begärt uppskov som beviljats och har till den 15 december 2023 att inkomma med svar till kommunstyrelsen.

Ärendet

Staden behöver ett styrdokument för att kunna bedriva sitt funktionshinderspolitiska arbete systematiskt och effektivt samt för att kunna följa upp det. Programmet avser stadens ansvar för och arbetet med att undanröja det som hindrar människor med funktionsnedsättning att ta del av sina mänskliga rättigheter. I arbetet behöver staden säkerställa att funktionshinderperspektivet beaktas i all verksamhet.

Förslag till reviderat program

Programmet bygger på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, barnkonventionen, Europakonventionen och andra internationella konventioner samt svensk funktionshinderspolitik och lagstiftning. Det reviderade programmet ska användas av stadens nämnder och bolagsstyrelser i arbetet med att identifiera, förebygga och undanröja de hinder för delaktighet i omgivningen som bristande tillgänglighet och ojämlika levnadsvillkor medför för personer med funktionsnedsättning.

Arbetet ska bedrivas med ett funktionshinderperspektiv. Det innebär att med universell utformning skapa lösningar som redan från början är tillgängliga för alla, att åtgärda befintliga brister i tillgänglighet, att använda individuella stöd och lösningar till dem som behöver det samt att förhindra alla former av diskriminering av personer med funktionsnedsättning. Arbetet ska också bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet beaktas.

Revideringen har i huvudsak behållit nuvarande disposition, men anpassat begrepp och innehåll utifrån nationell funktionshinderspolitik och utvärdering av stadens program.

Nio fokusområden

Nio fokusområden för stadens nämnder och bolagsstyrelser definieras. I tidigare program fanns åtta fokusområden. Rätten till en fungerande bostad är föreslaget som ett eget fokusområde i det reviderade programmet från att tidigare ha inkluderats i ett annat fokusområde.

Under varje fokusområde beskrivs stadens ambitioner och prioriteringar samt önskade resultat och effekter. Arbetet inom varje fokusområde ska, med hjälp av funktionshinderperspektivet, ta sikte på att förverkliga stadens vision och mål om att Stockholm ska vara tillgängligt för alla, oavsett funktionsförmåga, och att personer med funktionsnedsättning ska kunna vara fullt delaktiga i samhället på jämlika villkor som alla andra, utan diskriminering.

De nio fokusområdena är:

1. Rätten till utbildning och att få det stöd som behövs för att nå kunskapsmålen
2. Rätten till arbete och försörjning
3. Rätten att kunna ta del av den fysiska miljön och garanteras säkerhet i kris
4. Rätten till en fungerande bostad
5. Rätten till information och kommunikation samt tillgång till ny teknik
6. Rätten till bästa möjliga hälsa
7. Rätten till individuellt stöd
8. Rätten till kultur och fritid
9. Rätten att delta i demokratin

Genomförande och uppföljning

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att genomföra och förverkliga programmet. Detta görs inom ramen för ordinarie planering och uppföljning av verksamheten samt i samråd med funktionshindersråden.

Som komplement till programmet föreslår stadsledningskontoret att även det kompletterande underlaget till Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023

som för närvarande benämns *stöd i verksamhetsplaneringen* revideras. Stadsledningskontoret föreslår vidare att stödmaterialet ändrar benämning till tillämpningsanvisningar. Tillämpningsanvisningarna ska innehålla förslag på indikatorer och aktiviteter som nämnder och bolagsstyrelser kan använda i sin verksamhetsplanering.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ och familjestöd. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet 2023-12-07.

Råden för funktionshinderfrågor är egna remissinstanser i ärendet och överlämnar eventuella synpunkter direkt till kommunstyrelsen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till föreslaget program då fler perspektiv för målgruppen lyfts och förtydligas utifrån nationell funktionshinderpolitik och utvärdering av stadens program.

Förvaltningen noterar att programmet och dess fokusområden är relativt breda och omfattande. Det kan bidra till att utvärdering och stegförflyttningar i relation till målsättningarna blir komplicerad, något som också lyfts fram i dialog med nämndens råd för funktionshinderfrågor. Förvaltningen ser särskilt positivt på förslag om framtagande av tillämpningsanvisningar med förslag på aktiviteter och indikatorer. Detta koppar ihop mål och arbetssätt och kan därigenom bidra i uppföljning och utvärdering. Inför framtida programrevideringar kan dessa dokument med fördel arbetas ihop.

Under område 7.4, *risken att utsättas för brott och våld ska uppmärksammas och förebyggas*, framkommer att staden ska uppmärksamma den särskilda utsattheten för brott och den ökade risken för våld mot personer, inklusive barn, med funktionsnedsättning som löper ökad risk att utsättas för våld. Förvaltningen ser det som särskilt viktigt att lyfta fram och framhåller behov av stadsövergripande metodutveckling inom området. Det kan vara en utmaning att hitta lämpliga insatser för exempelvis personer med medelsvåra/svåra intellektuella funktionsnedsättningar och arbetet med att konkretisera anpassat stöd för målgruppen behöver utvecklas. Förvaltningen är även av uppfattningen att det förebyggande arbetet och arbetet att stärka målgruppernas egen förmåga att inte utsättas för välfärdsbrott och bedrägerier med fördel skulle kunna beskrivas tydligare.

Förvaltningen bedömer att reviderat *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029* kommer att ha en stor betydelse för personer med funktionsnedsättning i stadsdelsområdet.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning föreslår till nämnden att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Jämställdhetsanalys

För att uppnå stadens politiska mål för jämställdhet bör konsekvenser för jämställdheten beaktas när förslag och åtgärder presenteras så att såväl flickor och kvinnor som pojkar och män ges jämställda och likvärdiga villkor. Det är en viktig förutsättning för att möjliggöra likvärdig tillgång till stöd oavsett kön.

Förvaltningen gör bedömningen att *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029* inte har några negativa konsekvenser för jämställdheten mellan flickor och pojkar eller kvinnor och män.

Karin Bülow
Stadsdelsdirektör

Hanna Jakhammer
Avdelningschef

Bilagor

1. Komplettering Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029, KS 2023/
2. (Godkänd - R 2) KS 2023/791 Tjänsteutlåtande - Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Stadsdelsdirektör	2023-11-20
Hanna Jakhammer, Avdelningschef	2023-11-20